

[Vkilliyin yeni sasnamsi: kindirici effekt v ifad azadlna qar](#)

tn ilin dekabr aynn 7-d Azərbaycan Respublikas Vkillr Kollegiyas zvlrinin Konfrans trfindn "Vkillrin .davran qaydalar haqqnda" yeni sasnam qbul edildi

Arannews-sasnamnin giriind qeyd edilir: "Qanunun aliliyin hrmtin alanmas v hquqi yardmn keyfiyyetinin yksldilmsi baxmndan vkilin davran xsusi hmiyyt ksb etdiyindn vkillrin pe davran standartlar n yxsk tlblr cavab vermlidir". Bs grk, sasnam bu standartlar nec myyn edir?sasnamnin 1.3-c (mumi mddalar) bndind hquqi preldiya bel verilir: "Hr bir vkil, vkil andna sadıq qalmaq, pe faliyyetind v pe faliyyetindn knar davranda bu sasnamnin mddalarn rhbr tutmaldr. Vkilin pe faliyyetindn knar faliyyeti vkilliyin nfuzuna xll gtirmmlidir".Bnzr norma sasnamnin 2.4-c (Loyallq) bndind d elan edilir: "Vkil pe faliyyetini hyata keirrkn v ya pe faliyyetindn knar davranda vkilliyin nfuzunu aa sala bilck hrktrlr yol .”vermlidir

Oxar norma 2.8-ci bndd d nzrd tutulub:“(Mdni davran) Vkil pe faliyyetini hyata keirrkn v pe faliyyetindn knar btn xsrlr mnasibtd mdni, nzaktli, diqqtli v sbirli olmaldr”.sasnamnin vkilin “pe faliyyetindn knar hyatn” “xsusi qayyla” diqqtd saxlamasnn hans uzaqgrn mqsd gddy, “pe faliyyetindn knar hyatn” pe faliyyetini tnzimlyn kodeksd bel gen-bol xatrladlmasnn v parafrz edilmsinin v bu uzlamann lahzrt sbblri blli deyil. Ancaq blli olan odur ki, sasnamnin sadalanan bu bndlri istniln vaxt “pe faliyyetindn knar” pozuntu arqumenti il .tqib evril bilr

sasnamnin 2.2-ci bndind deyilir: “Vkil z pe borcunu yerin yetirrkn drstlk v lyaqtlilik nmayi etdirmli, yalan danmamal... xsin, cmiyytin v dvltin maraqlar namin vkil z vziflrini smrli yerin yetirmy borcludur. Vkil pe faliyyetini hyata keirmkl bal hr bir xs n vicdanllq nmunsi olmaldr”.sasnamnin 2.13-c bndin (ctimailik) nvr yetirk: “Vkil zrurt yarandqda konfidensiallq v digr sas pe prinsiplrin zidd olmayaraq gstrdiyi hquqi yardmlarla laqdar ictimaiyyti dzgn mlumatlandrmaq hdliyi dayr”.sasnamnin bu bndlri, Vkillr Kollegiyasnn vkillik anlayna yeni, znmxsus yanamasnn tsdiqi hesab olunmaldr. Aydnrd ki, vkillik pesi mahiyytc trfli pedir v vkilin sas vzifsi hquqi yardm n ona mracit etmi fiziki v hquqi xsrlin hquqlarnn, azadlqlarnn v qanunla qorunan mnafelrinin mdafi edilmsindn v onlara yxsk keyfiyytli hquqi yardmn gstrilmsindn ibartdir. B mdda “Vkillr v vkillik faliyyeti haqqnda” Qanunun 3-c maddesind nzrd tutulub. Yeni sasnamnin vkillikdn tlb etdiyi “drstlk v lyaqtlilik”, “ictimaiyyti dzgn mlumatlandrmaq hdliyi” is vkilliyin sas vziflri il bir araya smr, “Vkillr v vkillik faliyyeti haqqnda” Qanunun 3-c maddesin ziddir v bu, btvlkd vkillik .institutunun mahiyyetinin birmnal kild inkar demkdir

Ax n demkdir “drstlk v lyaqtlilik” v yaxud “ictimaiyyti dzgn mlumatlandrmaq hdliyi”? Vkil hqiqti z xarmaq ii il muldur, yoxsa mdafiyl? Tutaq ki, vkilin hqiqtn d hanssa cinayt mlini trtmi mtrinin istyin uyun olaraq onun ittiham tkzib etmsi sasnam il ondan tlb olunan “drstlk v lyaqtlilik”, yaxud “ictimaiyyti dzgn mlumatlandrmaq hdliyi” il nec uzlaacaq? Bu, “vkilin mdafi etdiyi xsin qanuni mnafeyin zidd hr hans hrkti etmk” tbin n drcd uyundur? Yoxsa, sovetlr qaydrq? Ax orda vkilin htta z mtrisin elan olunan ittihamla laqsini etiraf etmk hdliyi d vard.sasnamnin 2.4-c (Loyallq) bndind yazlr: “Vkil ...baqa vkillrin faliyyeti il laqdar (qanunsuz faliyyt istisna olmaqla) tnqidi ictimai mlahizlrndn, xlardan v onlarn .”faliyyetin ictimai qiymt verilmsindn kinmlidir

Bu, o demkdir ki, msln, hanssa bir vkil nfuzlu bir hquq mhafiz orqannn (msln, BMCM) thqiq etdiyi btn ilrd dvlt hesabna vkil kimi tmsil olunursa, bunda bhli lbirlik v pe xlaqnn

ictimai v siyasi faliyyt) “Vkilin ictimai v ya siyasi faliyyti, yaxud ictimai v ya siyasi) 2.11 .”birliy mnsubiyyti, onun z vziflrini qrzsiz v obyektiv yerin yetirdiyin bh dourmamaldr 4.4-c bnd: “Vkil he vaxt mhkmy, ibtidai istintaq v thqiqat orqanna bilrkdn yanl v ya adrc .”mlumat vermmlidir

Bu, n obyektivlik v qrzsizlik mrzidir, anlamaq olmur. Ax, vkil mahiyytc obyektivlikl mul olmur, obyektivlik onun ii, vzifsi, snti deyil, vkillik anlaynn mahiyyti el subyektivlikdir, .mdafi etdiyi xsin tapr il ilmkdir, qrzlilikdir, birtfrlilikkdir, trfgirlikdir

stlik, “xlarnda v yazmalarnda obyektivliyi qorumaldr” dedikd, bu ox geni v mumi anlayn altnda nlr ehtiva olunur, anlalmr. Msln, aydn olmur ki, vkil, mhkmd mdafi x edrkn, yaxud vsatt yazarkn obyektivliyi qorumasa, onu hans cza gzlyck?!sasnamnin 2.10-cu bndin gr, “Pe faliyytini hyata keirmkl bal vkillrin, qanuna zidd olaraq, maddi v qeyri-maddi nemtlr, imtiyazlar v ya gztlr ld etmy ynlmi hrkt (hrktsizlik) etmsi qadaandr”. Deyk ki, hanssa sxavtli mtrinin z vkilin avtomobil, mnzil hdiyy etmsi, nisbtn sxavtsizinin mobil telefon, ya ?hanssa qiymtli ya balamas v s. hmin bndin pozuntusu altnda qavranlmayacaq ki

2.13-c bnd sasn “...Vkil cinayt ilri zr istintaq sirri tkil edn v ya qapal keiriln mhkm proseslri bard mlumatlar ictimaildirmmlidir”. sasnamnin bu bndi cmiyytin xsusn ss-kyl, ictimai-siyasi mzmunlu ilr zr mhkm proseslrindn xbrsiz saxlanmas niyytini gdr. Msln, mhkm nzarti qaydasnda baxlan btn ilr (hbs qtimkan tdbirinin seilmsi, ev dustaql v yaxud da girov qtimkan tdbirlrin dair vsattlr baxlmas v s. v i.a.) qanunvericiliyin tlbin gr qapal keirilir. ctimaiyytin diqqtind olan hr hans bir il bal tqsirln diriln xsin barsind hbs qtimkan tdbiri seilibs v vkil d bu bard mlumat ictimaildiribs, bu, artq onun szgedn bndi pozmas .hesab edilck v haqqnda intizam icraat alacaq

2.13-c bndin daha bir “mczsi”: “Vkil ktlvi informasiya vasitlrind, sosial bklrd v ictimai yerlrd vkilliyin nfuzunu lklyn, Vkillr Kollegiyasnn orqanlarnn qarlar bard cmiyytd yanl tsvvrlr yarada biln hrktlrnd v ictimai xlardan, thqir v bhtan xarakterli mlumatlarn .”yaylmasndan kinmlidir

Bu bnd Kollegiyann orqanlarnn istniln qarar bard tnqidi ry v qiymtldirici mlahizlri dolays il qadaan edir, Kollegiya zvlrini mnafe v qanuni maraqlar il bal qarlar aq mzakir etmk imkanndan kindirir. ks halda, nec deyrlr, autodafe! Yen eyni bndd yazlr: “Vkil ktlvi informasiya vasitlrind, sosial bklrd v ktlvi xlarda dvlit, qeyri-dvlit v onlarn vzifli xslri barsind sassz, bhtan xarakterli mlumatlarn yaylmasna yol vermml v hmin xslr qar qeyri-etik .”ifadlr iltmml v davranlara yol vermmlidir

Bhtan baa ddk, bs “sassz” n demkdir? “sassz”lq anlay subyektiv olmaqla istniln tnqidi mlahizni ehtiva etmirim? Bu bnd vkillrin ifad azadlna qoyulan qadaann srhdrlini genilndirmkl, vkillrin mediada, sosial bklrd v ictimai xlarda znsenzurasn gclndirir, kindirici effekt yaratmaqla onlar tnqidi xlardan mhrum edir. Baqa szl, ifad azadl hququnun qadaan olunmas v total senzura!Halbuki, “Vkillr v vkillik faliyyti haqqnda” Qanunun 1-ci maddsin sasn vkillik hm d mstqillik ...prinsipi sasnda faliyyt gstrir v vkillrin v onlarn birliyinin pekar faliyytin prokurorluq, mhkm, digr dvlit orqanlar, ictimai birliklr, hr hans ...mssis, idar, tkilat v vzifli xs trfindn mdaxily, tzyiq yol verilmmildir

sasnamnin 2.14-c bndin sasn “Vkil z pe borcunun mstqil surtd yerin yetirilmsin, hminin dalt mhakimsinin lazmi qaydada hyata keirilmsinin tmin edilmsin mane olan faliyytdn .”kinmlidir

Ndir bu faliyyt? Hans nv hrktr bu faliyyt aid hesab edilir v ya edil bilr, yaxud edilmlidir? Bu cr mumi v qeyri-myn anlayn altnda konkret nlr ehtiva edilir? Aydnr ki, bu, vkilin tqib edilmsi iind geni sui-istifadlr n imkan v rait yaradr. sasnamin 3.3-c bndind deyilir ki, "Vkil ona taprq vern, mrcit edn xsin kimliyini, hquqi xsin adndan x edn xsin slahiytlrini . "aydnladrmladr

Bu bndin, izafi vaxt itkisin sas olaca ehtimal real olmaqla, hquqi yardm n mrcit edn fiziki v hquqi xsrin mdafiisinin smrliliyin mnfi tsir edcyi bhsizdir. nsaf namin sasnamd bir ne yax bnd d var. Msln, 2.6-c bnd (Konfidensiallq) sasn "Vkil hquqi yardm gstrilmsi il laqdar ld etdiyi mlumatlarn konfidensialln tmin etmlidir. Mlumatlarn konfidensiallnn tmin edilmsi mddtl mhdudladrlmr". Yni, konfidensiallq bdidir. Ancaq, qlizlik ondadr ki, bu sasnam il eyni gnd - 7 dekabr 2017-ci ild z mtrisinin ona etibar edib verdiyi mktublar sasnda kitab yazan bir vkilin Kollegiyann Ryast Heytin zv seilmsi bu normaya nec riayt .edilcyinin anonsu oldu

:Bellikl, htta tri tanlq bel minlikl demy sas verir. Btvkld bu sasnam

- a) "Vkillr v vkillik faliyyti haqqnda" Qanuna v vkillikl bal digr qanun normalarna ziddir; b) stniln vkili istniln an Kollegiya zvyndn knarladrmaq, n yax halda is baqa cr czalandrmaq ;imkan verir
- c) Vkillrin mstqilliyi v ifad azadl hququnun srhdrlrini hmiiytl kild daraldlr v kindirici effekt ;xarakteri dayr
- d) tatkar vkil korpusunun yaradlmasna, "qarlql mkdalq raitind ilyn problemsiz vahid .komandann - "istintaq-vkillik-mhkm komandas"nn yaradlmasna xidmt edir

pzulmas ehtimallarn dil gtirmk olmaz! mumiyytl is, tnqidi mlahiz, htta bu mlahizlr ictimai xarakter dayrsa, niy pis v bynilmyn ml hesab edilmlidir? "ctimaiyyti dzgn mlumatlandrmaq hdliyi" is vkilliyin sas vziflri il bir araya smr. "Vkillr v vkillik faliyyti haqqnda" Qanunun 1-ci maddsin sasn vkillik hminin ... demokratizm, akarlq prinsiplri .sasnda faliyyt gstrir

sasnamnin 2.5-ci bndin (ctimai etimad) sasn "...Vkil xlarnda v yazmalarnda obyektivliyi . "qorumaldr